

“ကြားညပ်ခံနေရခြင်း”

မြန်မာနိုင်ငံရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းမှ ပဋိပက္ခအတွင်းအရပ်သားများ ဖိနှိပ်ရက်စက်ခံနေရမှုများ

အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်၊ နိဂုံးနှင့် အကြံပြုချက်များ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့သည်
တက်ကြွလှုပ်ရှားသူပေါင်း၊ ထောက်ခံအားပေးသူပေါင်း ၇ သန်းကျော်ပါဝင်သော
ကမ္ဘာတဝန်းလုံး လူ့အခွင့်အရေးကိုရရှိခံနိုင်စေရန် ကြိုးပမ်းလှုံ့ဆော်နေသည့် အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ မျှော်မှန်းချက်မှာ လူသားတိုင်း ကုလသမဂ္ဂ၏ လူ့အခွင့်အရေး
ကြေညာစာတမ်းပါ အခွင့်အရေးများနှင့် အခြားသော နိုင်ငံတကာ
လူ့အခွင့်အရေးစံနှုန်းများကို ရရှိခံစားစေရန်ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အစိုးရ၊ နိုင်ငံရေးအယူဝါဒ၊ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်နှင့် ဘာသာရေးတို့မှ
ကင်းလွတ်သောအဖွဲ့ တစ်ခုဖြစ်ပြီး အဓိကရန်ပုံငွေအဖြစ်
အဖွဲ့ဝင်ကြေးနှင့် လှူဒါန်းငွေများဖြင့် ရပ်တည်နေသောအဖွဲ့ဖြစ်သည်။

© Amnesty International 2019
Except where otherwise noted, content in this document is licensed under a Creative Commons
(attribution, non-commercial, no derivatives, international 4.0) licence.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>
For more information please visit the permissions page on our website: www.amnesty.org
Where material is attributed to a copyright owner other than Amnesty International this
material is not subject to the Creative Commons licence.
First published in 2019
by Amnesty International Ltd
Peter Benenson House, 1 Easton Street
London WC1X 0DW, UK

Index: ASA 16/1271/2019
Original language: English
amnesty.org

Cover photo: In this picture taken on 13 January 2019, women rest in a monastery-turned-temporary shelter for internally displaced people in Hsipaw, Shan State. Swathes of Shan State – like many of the country's restive borderlands – have been embroiled in conflict for decades. © YE AUNG THU/AFP/Getty Images

အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်

“အရပ်သားတွေအားလုံးက ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ပြီး နေနေကြရတယ်။ ကျွန်တော်တို့က စစ်တပ်နဲ့ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေကြားထဲ ညပ်နေကြရတယ်။”

အမှတ် ၉၉ ခြေမြန်တပ်မမှ စစ်သားများက ၂၀၁၉ မတ်လအတွင်း ဖမ်းဆီးပြီး ရိုက်နှက်ခံခဲ့ရသည့် ကွတ်ခိုင်မြို့မှ ကချင်အမျိုးသားတစ်ဦး၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့က ၎င်းအား ၂၀၁၉ မတ်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင်မေးမြန်းခဲ့သည်။

၂၀၀၉ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့က တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ သုံးဖွဲ့က အစိုးရစစ်တပ်အဆောက်အဦများနှင့် အခြားနေရာများကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ချိန်မှ စပြီး ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာရှိခဲ့သော ပဋိပက္ခများ မကြာခင်လပိုင်းအတွင်းပိုမိုမြင့်တက်လာခဲ့သည်။ ယင်းတိုက်ခိုက်မှုများမှာ မကြာသေးခင်က ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဒေသတွင်းမူးယစ်ဆေးဝါးနှိမ်နင်းရေး စစ်ဆင်ရေးအောင်မြင်မှုများကို လက်တုန့်ပြန်သည့်အနေဖြင့် ပြုလုပ်သည့်သဘောဖြစ်နိုင်သည်ဟု အစိုးရကပြောပါသည်။ ၎င်းတို့ ကိုယ်ကို ညီနောင်မဟာမိတ်များဟု ခေါ်ဝေါ်သည့် ယင်းအဖွဲ့များက ယခုတိုက်ခိုက်မှုမှာ တပ်မတော်က နိုင်ငံအနှောက်ပိုင်း ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်ပြန်လည် ပြုလုပ်လျှက်ရှိသည့် စစ်ဆင်ရေးများနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အပစ်ရပ်ကြေညာထားသော်လည်း ဆက်လက်ဖမ်းဆီးနေသော စစ်ဆင်ရေးများကြောင့် ဟုဆိုသည်။ ယခင်ကတည်းက ယခုကဲ့သို့ စစ်ဆင်ရေးများတွင် အဓိက ထိခိုက်ခံစား ခဲ့ကြရသော ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းမှ အရပ်သားများမှာ ယခုတစ်ကြိမ်တွင်လည်း စစ်ပွဲ ပဋိပက္ခများကြောင့် ဖိနှိပ်ရက်စက်မှုများ၊ နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးခြင်းများ ခံစားရဖွယ်ရှိနေပါသည်။

ယခု အစီရင်ခံစာတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ ပြည်တွင်းစစ်ရေးပဋိပက္ခများအတွင်း ပါဝင်ပတ်သက်နေသူတို့က ၂၀၁၈ ခုနှစ် နှစ်လယ်မှ စပြီး ကျူးလွန်ခဲ့သော နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ လူ့သားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို ချိုးဖောက်မှုများကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာစစ်တပ်က နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းတွင် တစ်ဘက်သတ်အပစ်ရပ်စဲကြောင်းကြေညာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် စစ်တပ်နှင့် တိုက်ပွဲများ လျော့ပါးသွားသော်လည်း စစ်သားများက တိုင်းရင်းသား အရပ်သားများအပေါ် ကျူးလွန်သော ဆိုးဝါးသည့်ရာဇဝတ်မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခဲ့ကြောင်း ယခုအစီရင်ခံစာအရ တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ အပစ်ရပ်ကြေညာထားသော ကာလအတွင်း အချို့ဒေသများတွင် မြန်မာစစ်တပ်က ကျောထောက်နောက်ခံပြုပေးထားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အချို့နှင့်

အခြားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား တိုက်ပွဲများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခြင်း၊ အချို့နေရာများတွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာခြင်းများပင် ရှိခဲ့သည်။

၂၀၁၉ မတ်လ နှင့် ဩဂုတ်လတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့က ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် သုတေသနပြုလေ့လာချက် နှစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ လူပေါင်း ၈၈ ဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။ ယင်းတို့အထဲတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေနှင့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို ချိုးဖောက်ခံရသူများနှင့် ယင်းကဲ့သို့ ချိုးဖောက်မှုများကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရသူများ ပါဝင်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့သည် ဒေသခံနှင့် နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီပေးနေသူများ၊ လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများနှင့် ရပ်ရွာအကြီးအကဲများ၊ သတင်းသမားများ၊ နိုင်ငံရေးသုံးသပ်သူများကို တွေ့ဆုံခဲ့သလို ပြိုဟ်တုမှ ရိုက်ယူထားသောပုံများနှင့် တိတိကျကျ မှတ်တမ်းတင်ထားသော ဖြစ်ရပ်များနှင့်ပတ်သက်သည့် ဓာတ်ပုံများကိုလည်း လေ့လာခဲ့ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့သည် ယခုအစီရင်ခံစာအတွက် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ဖော်ပြ၍ မြန်မာအရပ်သားအစိုးရအဖွဲ့၊ စစ်တပ် နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ လေးဖွဲ့ထံသို့ စာရေးသားပေးပို့ကာ အချက်အလက်တောင်းခံခြင်း၊ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းမှ အခြေအနေများကို ဆွေးနွေးရန် အသင့်ရှိပါကြောင်း အကြောင်းကြားခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအစီရင်ခံစာ ထုတ်ပြန်ချိန်အထိ မည်သူကမျှ တုံ့ပြန်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့၏ လေ့လာဆန်းစစ်မှုများအရ မြန်မာစစ်တပ်သည် အရပ်သားများကို ထင်သလိုဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားခြင်း၊ ရံဖန်ရံခါတွင် အမျိုးသားများနှင့် ယောက်ျားကလေးများကို ၎င်းတို့၏ လူမျိုးအပေါ်အခြေခံ၍ဖြစ်စေ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များဖြင့် ဆက်နွယ်မှုရှိသည်ဟူသော ထင်မြင်ယူဆချက်ဖြင့် ဖြစ်စေ ဖမ်းဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားနေသောအခြား ဒေသများမှာကဲ့သို့ပင် ဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းပြီးလျှင် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများနှင့်အခြားသော ရက်စက်မှုများပါပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ပတ်သက်သည့်သတင်းများ ရနိုင်ရန် သို့မဟုတ် ထိုလက်နက်ကိုင်များ၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ကြောင်း အတင်းအဓမ္မ ဝန်ခံစေရန်အလို့ငှာ စစ်သားများသည် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသူများကို ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်၊ ကန်ကျောက်ကြသည်။ ၂၀၁၉ခုနှစ်မတ်လတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဖြစ်ရပ် တစ်ခုတွင် အသက်၃၅နှစ်အရွယ် ကချင်တံငါသည်တစ်ယောက်ကို ကေအိုင်အေနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည်ဟုစွပ်စွဲပြီး ပါးစပ်ထဲလက်ပစ်ဗုံးကိုက်ခိုင်းကာ ကိုယ်တစ်ပိုင်းဗလာဖြင့် ဆောင်ကြောင့်ထိုင်ခိုင်း ထားခဲ့သည်။ “ မင်းကေအိုင်အေလား” တဲ့။ ကျွန်တော်က ‘မဟုတ်ဘူး’ဆိုတော့ ကျွန်တော့ကို စထိုးကြကြိတ်ကြ၊ ကန်ကြတော့တာပဲ။ သူတို့ ကျွန်တော် အဝတ်တွေ အတင်းချွတ်ခိုင်း၊ လည်းပင်းကိုဒါနဲ့ ထောက်ထားတယ်။ နောက်ပြီး လက်ပစ်ဗုံးကို ပါးစပ်ထဲထည့်ထားတယ်။ လှုပ်လိုက်တာနဲ့ ပေါက်မှာစိုးလို့ ကျွန်တော့မှာ ကြောက်လိုက်တာ။” လို့ စစ်သားတစ်ယောက်က သူ့ကိုမေးခဲ့တာကို ပြန်ပြောပြပါသည်။

အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင် အဖမ်းခံရသူများကို စစ်တပ်စခန်းများဆီခေါ်သွားပြီး ယင်းနေရာတွင် သုံးလခန့်အထိ ထိန်းသိမ်းထားတတ်သည်။ ဖမ်းခံရသူများသည် အများအားဖြင့် မိသားစုနှင့်ရော ရှေ့နေများနှင့်ပါ တွေ့ဆုံခွင့်မရပဲ အဆက်အသွယ်ဖြတ်ထားခံရလေ့ရှိသည်။ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုတွင် အမျိုးသားတစ်ဦးနှင့် ၎င်း၏ ၁၄ နှစ်အရွယ် ဖြစ်သူတို့မှာ ကွတ်ခိုင်အခြေစိုက် စစ်တပ်စခန်းတစ်ခုတွင် ဖမ်းခံနေရစဉ် အဓမ္မလုပ်အားပေး ခိုင်းစေခြင်းကိုပါ ခံခဲ့ရပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့၏ လေ့လာချက်အရ စစ်တပ်သည် အရပ်သားများနေထိုင်ရာ ဒေသများတွင် ပစ်မှတ်ကို ခွဲခြားခြင်းမရှိ ပစ်ခတ်လေ့ရှိပြီး အရပ်သားများ သေကြေဒဏ်ရာရခြင်းများ၊ နေအိမ်နှင့် အဆောက်အဦများ ပျက်စီးခြင်းများ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီက ကွတ်ခိုင်မြို့နယ်တွင် အသက်၁၇နှစ်အရွယ် တအာင်းလူငယ်တစ်ဦးကိုလည်း လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်ဟူသော သံသယဖြင့် မြန်မာစစ်သားများက ပစ်သတ်ခဲ့သည်။ နောက်ထပ်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင်လည်း အသက်၁၇နှစ်ရှိ ကချင်လူငယ်တစ်ဦးမှာ ၂၀၁၉ဩဂုတ်လဆန်းပိုင်း TNLAနှင့်တိုက်ခိုက်မှုအတွင်း မြန်မာစစ်တပ်က ပစ်ခတ်လိုက်သည်ဟု ယူဆရသော မော်တာအမြောက်ဆံတစ်ခု ထိမှန်ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ဩဂုတ်လ ၁၅ရက်နေ့ တိုက်ခိုက်မှုများစတင်ဖြစ်ပွားပြီးကတည်းက မြန်မာစစ်တပ်မှ အရပ်သားများနေထိုင်ရာ ဒေသများတွင် ပစ်မှတ်ကို ခွဲခြားခြင်းမရှိပဲ ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့် အရပ်သားများ သေကြေခြင်း သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး နောက်ထပ်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာစစ်သားများသည် အရပ်သားများနေထိုင်သောရွာများအတွင်းသို့ ပုံမှန် ဖြတ်သွားလေ့ရှိပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ရွာများအတွင်း စခန်းချနေတတ်သဖြင့် အရပ်သားများ တိုက်ခိုက်ခံရမှုများ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ စစ်သားများသည် စာသင်ကျောင်းများကိုလည်း စခန်းများ၊ စစ်တန်းလျားများအဖြစ် အသုံးပြုတတ်ပြီး ဖြစ်စဉ်တစ်ခုတွင် ကချင်ရွာသားများကို ဖမ်းဆီးထားပြီး စစ်ဆေးမေးမြန်း နှိပ်စက်သည့်နေရာအဖြစ် သုံးခဲ့ကြောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့က မှတ်တမ်းပြုစုနိုင်ခဲ့သည်။ ယခင်အကြိမ်က အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အဖွဲ့က ပြုလုပ်ခဲ့သည့် လေ့လာချက်များတုန်းကလောက် အရပ်သားများ တင်ပြမှု အကြိမ်မများတော့သော်လည်း မြန်မာစစ်သားများသည် ရွာများအတွင်း ယာယီစခန်းချနေထိုင်သည့် အချိန်များတွင် ရွာသားများ၏ နေအိမ်များတွင် နေထိုင်ရင်း ပစ္စည်းများကို လုယက်ယူငင်ခြင်း၊ စားစရာများဖြစ်သည့် ကြက်များ၊ ဆန်များကို သိမ်းယူခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။

တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကလည်း အရပ်သားများအပေါ် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသည့် အထောက်အထားများ ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် အပစ်ရပ်ပေးထားချိန် အစိုးရတပ်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ အကြား တိုက်ပွဲများ ပိုမိုပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပွားတတ်သည့်ဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များမှ တပ်သားများသည် အရပ်သားများထံမှ အများအားဖြင့် အမျိုးသားများကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်ခြင်း၊ ပြိုင်ဘက် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ကို ထောက်ခံအားပေးသည်ဟု စွပ်စွဲကာ ၎င်းတို့ကို သွားလာခွင့် ကန့်သတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်တတ်သည်။ တစ်ဘက်အုပ်စု၏ သတင်းရရန်လည်း အရပ်သားများကို ရိုက်နှက်စစ်မေးတတ်သည်ဟု ၂၀၁၉ မတ်လအတွင်းက တအာင်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ် (TNLA) နှင့် ရှမ်းပြည်တပ်မတော် မြောက်ပိုင်း (SSA) အဖွဲ့တို့၏ ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသော ရှမ်းရွာသား နှစ်ဦးထံမှ တစ်ဦးက ယခုလို ပြန်ပြောပြခဲ့သည်။

“ကျွန်တော့်ကို SSA-တောင်ပိုင်းအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်တယ်၊ SSA-တောင်ပိုင်းကို သတင်းပေးတယ်၊ စားစရာထောက်ပံ့တယ်လို့ စွပ်စွဲတယ်။ လက်ပြန်ကြိုးတုပ်ထားပြီး ကျောကုန်းနဲ့ ပေါင်တွေကို တုတ်နဲ့ရိုက်တယ်။ ကျွန်တော် ရိုးရိုးအရပ်သားပါ။ ဘယ်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ကိုမှ မထောက်ခံ အားပေးပါဘူးလို့ အထပ်ထပ်ပြောပါတယ်။”

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့နှင့် အခြားအဖွဲ့များ၏ မှတ်တမ်းများအရ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည်လည်း အရပ်သားများအား လမ်းပြအဖြစ် ခေါ်ဆောင်ခြင်း အပါအဝင် အဓမ္မလုပ်အားပေးခိုင်းစေခြင်းများ ဆက်လက်ပြုလုပ်ကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ ယင်းသို့ လုပ်ဆောင်မှုများမှာ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအကြား တိုက်ပွဲများ ပိုမိုဖြစ်ပွားနေချိန်များတွင် ပို၍တွေ့ရသည်။ TNLA/ SSA-မြောက်ပိုင်း တပ်များနှင့် SSA- တောင်ပိုင်းတပ်များ သီပေါမြို့နယ်တိုက်တွင် တိုက်ပွဲများပြင်းထန်နေသော ၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီနှင့်

မတ်လများအတွင်းက အရပ်သားများကို အဓမ္မလုပ်အားပေးစေခိုင်းမှုများ အကြိမ်အတော်များများ ရှိခဲ့ကြောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့က လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တပ်များက အရပ်သားများကို အဓမ္မစစ်ထဲသွင်းနေသည်ဆိုသည့် တစ်ဦးချင်းဖြစ်ရပ်များကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့က မှတ်တမ်းမတင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် ဖြေကြားသူ အများက ၎င်းတို့၏ ရွာများတွင် အရွယ်ရောက်သူ လူငယ် ယောက်ျားလေးများ အကြား အတင်းအကြပ် တပ်ဖွဲ့တွင်း အသွင်းခံရမည်ကို ရှောင်နိုင်ရန် မြို့ပေါ်တက်နေသူ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းများတွင် သွားနေသူနှင့် နိုင်ငံခြားထွက်သွားသူ အရေအတွက် ပိုများလာသည်ဟု ပြောပြကြပါသည်။

တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည် ရွာများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထံမှ အစားအသောက်နှင့် ငွေများ ကောက်ခံခြင်း၊ အခွန်နှင့် ဆက်ကြေးကောက်ခြင်းများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြုလုပ်ဆဲ ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ ယင်းသို့ ငွေကောက်ခံမှုများကို ပုံမှန် လုပ်လေ့ရှိသဖြင့် ဤအလေ့အထများမှာ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များကိုယ်တိုင် ခွင့်ပြုထားခြင်း ဖြစ်သည်ကို သံသယမရှိနိုင်ပေ။ သက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းအခွင့်အလမ်းနည်းပါးပြီး စစ်ပွဲက ရှစ်နှစ်ကျော်ဖြစ်ပွားနေသော နေရာများတွင် ယခုကဲ့သို့ အခွန်ပေးနေခြင်းမျိုးမှာ လူထု၏ စားဝတ်နေရေးအပေါ်များစွာ ထိခိုက်မှု ရှိပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များသည်လည်း ၎င်းတို့၏တပ်ဖွဲ့များကို အရပ်သားများ နေထိုင်ရာဒေသတွင် ဝင်ရောက်စခန်းချခြင်း၊ ယင်းဒေသများအတွင်း ဖြတ်သန်းသွားလာခြင်းများဖြင့် အရပ်သားများ တိုက်ခိုက်ခံရမည့် အန္တရာယ်များ ဖြစ်စေပါသည်။

တိုက်ပွဲများ ပြန့်နှံ့ဖြစ်ပွားလာခြင်းသည် ယင်းဒေသတွင် နေထိုင်သော အရပ်သားများ မြေမြုပ်မိုင်းများ၊ လက်လုပ်မိုင်းများနှင့် စစ်ကြောင့် ကျန်ရစ်သော ပေါက်ကွဲစေသည့် ပစ္စည်းများထိမှန်၍ ဒဏ်ရာရခြင်း၊ အသက်ဆုံးခြင်းများ ပိုပြီး တိုးပွားလာစေပါသည်။ အရပ်သားများသည် ၎င်းတို့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရာ အလုပ်ရှိရာသို့ သွားလာရင်း မိုင်းထိခြင်းများ အများဆုံးဖြစ်တတ်ပါသည်။ ၂၀၁၉ မတ်လအတွင်းက သီပေါမြို့နယ်အတွင်း ထင်းရှာရင်း လက်လုပ်မိုင်းဟု ယူဆရသော မိုင်းတစ်လုံးထိမှန် ဒဏ်ရာရခဲ့သော အသက် ၄၇ နှစ်အရွယ် ရှမ်းအမျိုးသားတစ်ဦးကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့က တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်က TNLA/SSA -မြောက်ပိုင်း တပ်များနှင့် SSA-တောင်ပိုင်းတပ်များ တိုက်ပွဲများပြင်းထန်နေသော အချိန်ဖြစ်သည်။ မြေမြုပ်မိုင်းများရှိနေခြင်းကလည်း ရွာလူထု၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုကို များစွာ ထိခိုက်စေသည်။ မိုင်းထိမှန်ခံရမည်ကို စိုးသောကြောင့် ရွာသားများက ၎င်းတို့အလုပ်လုပ်ရာ နေရာများသို့ မသွားရဲပဲ ရှိတတ်ကြပါသည်။

တိုက်ပွဲများဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခြင်းက အရပ်သားများ အကြိမ်ကြိမ် နေရပ်စွန့်ခွာရသည်များလည်း ဖြစ်ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ အခြားဒေသများတွင် ဖြစ်ပွားသော စစ်ပွဲများကြောင့် အရပ်သားများ မိမိတို့ နေအိမ် နေရပ်များမှ နှစ်ချီစွန့်ခွာ၍ စစ်ရှောင်စခန်းများသို့ ထွက်ပြေးကြရတတ်သော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင်မူ အရပ်သားများမှာ ရံဖန်ရံခါရက်ပိုင်းမှ ရက်သတ္တပတ်ပိုင်းခန့်အထိ ရံဖန်ရံခါထိုထက်ပို၍ စစ်ရှောင်ကြရပြီး တိုက်ပွဲများ အခြားနေရာသို့ ရွှေ့သွားသောအခါ မိမိတို့နေအိမ်များ လယ်ယာများဆီသို့ ပြန်လာတတ်ကြသည်။ ယင်းသို့ ပုံမှန်မဟုတ် ဆက်တိုက်ဆိုသလို စစ်ဘေးရှောင်ရမှုများက ကူညီထောက်ပံ့ပေးနေသော လူသားချင်းစာနာသည့် ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များအတွက် အခက်အခဲများ ဖြစ်စေပါသည်။ ယင်းအခက်အခဲများအပေါ် ပိုဆိုးစေအောင် ထပ်ဆင့်သည့် အချက်မှာ ယင်းနေရာများသို့ လူသားချင်းစာနာမှုကူညီရေးအဖွဲ့များသွားရောက်ခွင့်ကို ကန့်သတ်တားဆီးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို စစ်တပ်ကရော အရပ်သားအစိုးရကပါ ချမှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယာယီ

ကာလတို စစ်ဘေးရှောင်ရမှုများကလည်း သက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို ထိခိုက်စေပါသည်။ အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးရာသီ အရေးကြီးသော ကာလအချိန်တစ်ခုခုတွင် နေအိမ်စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးရမှုမျိုး ဖြစ်သည်။

ဤ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော ချိုးဖောက်မှုများနှင့် ချိုးဖောက်မှုအသစ်များသည် ရုန်းကန်နေရသော အမျိုးသားငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကိုနှောင့်နှေးစေသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရင်ကြားစေ့ရေးက ဦးစားပေးဖြစ်သည်ဟု ကတိပြုထားသော်လည်း အန်အယ်ဒီ ဦးဆောင်သော အစိုးရသည် ဆယ်စုနှစ်များစွာဖြစ်ပွားနေသော ပဋိပက္ခများကို အဆုံးသတ်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းမှုများပြုလုပ်ရာတွင်မူ တိုးတက်မှုမရှိပေ။ အစိုးရက အဓိပ္ပာယ် ပြည့်ဝသောနိုင်ငံရေးလိုက်လျောမှုများကို မလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းနှင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော စစ်တပ်၏ထိုးစစ်များသည်မှာလည်း တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကြား ကြီးမားသောမယုံကြည်မှုကိုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲနီးကပ်လာသည့်အမျှ မဲပေးမည့်သူများကိုချပြနိုင်မည့် အစိုးရ၏မည်သည့် အောင်မြင်မှုမျိုးကိုမှ စစ်တပ်က ခွင့်ပြုနိုင်မည်ပုံမရှိပါ။ တကယ်တမ်းတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များရပ်တံ့နေသည်နှင့်အတူ စစ်တပ်ကလည်း ပိုမိုတင်းမာလာကာ တစ်ဘက်သတ် အပစ်ရပ်ကြောင်းကြေညာကာ (ယခုကုန်ဆုံးပြီး) တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အချို့နှင့် နှစ်ဘက်သဘောတူအပစ်အခတ်ရပ်စဲရန် ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးမှုများစတင်နေပြီဖြစ်သည်။ တိုက်ခိုက်မှုများ ရပ်စဲရန် အားထုတ်မှုများကိုကြိုဆိုသော်လည်း အရပ်သားများအတွက်မူ ထိုကဲ့သို့သောသဘောတူညီမှုများသည် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ရပ်တန့်သွားစေနိုင်ခြင်း မရှိသလောက်ဖြစ်နေပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်များအတွင်း မြန်မာစစ်တပ်သည် ဆိုးဝါးသောရာဇဝတ်မှုကြီးများကျူးလွန်ခဲ့မှုနှင့် ပတ်သက်ကြောင်း အကြိမ်ကြိမ် စွပ်စွဲခံထားရပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကချင်၊ ရခိုင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် ဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂ၏လွတ်လပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ တစ်ခုက စစ်တပ်ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များကို ကချင်၊ ရခိုင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် လူသားအမြောက်အများအပေါ် ဆိုးဆိုးဝါးဝါးကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုနှင့် စစ်ရာဇဝတ်မှု၊ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်မှုများနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး တရားစွဲဆိုရန် တောင်းဆိုထားပါသည်။ ယင်းသို့တောင်းဆိုမှုရှိထားသော်လည်း မြန်မာစစ်တပ်သည် အရေးယူအပြစ်ပေးခံရမှုမှ ကင်းလွတ်နေဆဲဖြစ်သလို နောက်ထပ် ရာဇဝတ်မှုများကျူးလွန်နိုင်သော လွတ်လပ်မှုနှင့် အခွင့်အာဏာ ရရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ အရပ်သား ဦးဆောင်သော အစိုးရကလည်း ဆိုးဝါးသောပြစ်မှုကျူးလွန်ချိုးဖောက်သူဟု သံသယရှိခံရသူများကို လုပ်ငန်းတာဝန်မှ ရပ်နားခြင်း၊ တရားစွဲဆိုအရေးယူခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် မဆိုထားနှင့် ချိုးဖောက်မှု များကို လွတ်လပ်သောစုံစမ်းမှုပြုလုပ်ရန်ပင် မတတ်နိုင်သလို ဆန္ဒလည်းရှိပုံမရသေးပါ။ ထို့အပြင် အမှန်တရားကိုဖော်ထုတ်၍ တရားမျှတမှုပေးအပ်ရန် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်ကိုပင် အကြိမ်ကြိမ် ငြင်းဆိုထားပါသည်။

ယခုအစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော မြန်မာစစ်တပ်၏ ချိုးဖောက်မှုအများစုကို ခြေမြန်တပ်မ ၉၉ တပ်ဖွဲ့ဝင်များက ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ကျူးလွန်ခံရသူများက ယင်းတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို ၎င်းတို့ ဝတ်ဆင်သော ယူနီဖောင်းတွင် တပ်ဆင်ထားသော တံဆိပ်များမှ လည်းကောင်း၊ တခါတရံ ၎င်းတို့ ကိုင်သော သေနတ်များမှ အမှတ်အသားများအရ လည်းကောင်း မှတ်သား သိရှိခဲ့ပါသည်။ အချို့သော ချိုးဖောက်မှုများကို ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းအခြေစိုက် အရှေ့မြောက်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ်လက်အောက်ခံ တပ်များမှ စစ်သားများက ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တပ်မ ၉၉ လက်အောက်ခံ တပ်ဖွဲ့များသည် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် လှုပ်ရှားနေသည်မှာ နှစ်အတန်ကြာပြီ ဖြစ်ပြီး ယခင်ကလည်း အရပ်သားများအပေါ် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ကျူးလွန်မှုများ ရှိခဲ့ကြောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့နှင့် အခြားအဖွဲ့များက ထောက်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်လက်အောက်ခံ

တပ်များမှာ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်များအဖြစ်သိကြပြီး ပုံမှန်အားဖြင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ အခြားဒေသများတွင် အခြေစိုက်ကြသည်။
ယင်းတို့ကို စေလွှတ်သည့် အမိန့်မှာ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်၏ရုံးမှသာ
ထုတ်ပြန်ခြင်းပြုနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၇ ဩဂုတ်လမှ စ၍လည်း တပ်မ ၉၉ လက်အောက်ခံတပ်များမှာ
ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် လှုပ်ရှားခဲ့ပြီး ရိုဟင်ဂျာများ၏အိမ်များကို မီးရှို့ခြင်း၊ အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊
အစုလိုက်နေရပ်မှ နှင်ထုတ်ခြင်းများအပါအဝင် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေအရရာဇဝတ်မှုမြောက်သော
ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်မှုများကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့၊
ကုလသမဂ္ဂအချက်အလက်ရှာဖွေရေးအဖွဲ့နှင့် အခြားအဖွဲ့များက ဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ယင်းပြစ်မှုများ ကျူးလွန်ပြီး ၁၈ လမျှမကြာသေးချိန်တွင် ယင်းတပ်ဖွဲ့များမှ စစ်သားများကပင်
နိုင်ငံတကာဥပဒေအရရာဇဝတ်မှုမြောက်သော ပြစ်မှုများကို နောက်ထပ်ကျူးလွန်နေခြင်းမှာ နိုင်ငံတကာ
အသိုင်းအဝိုင်းအနေနှင့် ယင်းကဲ့သို့ တာဝန်ရှိသူများကို သူတို့ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများအတွက်
အပြစ်မှကင်းလွတ်နေမှုကို ဆက်လက်မခံစားရစေပဲ အရေးယူဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်နေကြောင်း ထပ်မံ
မီးမောင်းထိုးပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အထူးအားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီအနေနှင့် ၎င်း၏ တာဝန်ကို
ဖြည့်ဆည်းပြီး မြန်မာ့အရေးကို နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်ခုံရုံးသို့ တင်ပြရမည်။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင်
စစ်ဆင်ရေးအသစ်များ ဖြစ်ပွားလာပြီး အရပ်သားများအပေါ် နောက်ထပ်ကျူးလွန်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာနေသည့်အတွက်
လုံခြုံရေးကောင်စီသည် အတိတ်က ရာဇဝတ်မှုများအတွက် အရေးယူအပြစ်ပေးမှုများပြုလုပ်ရုံမက နောက်ထပ်
ချိုးဖောက်ဖိနှိပ်မှုများကို တားဆီးရန်အတွက်ပါ ယင်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာနှင့်အညီ လုပ်ဆောင်သင့်ပြီဖြစ်သည်။

နိဂုံးနှင့် အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းမှ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများအတွင်း အရပ်သားများပင် ဆက်လက်၍ အဆိုးဝါးဆုံး ထိခိုက်ခံစားနေရပါသည်။ မြန်မာစစ်တပ်နှင့် အခြားအမျိုးမျိုးသော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ အကြားတိုက်ပွဲများတွင် ကြားညပ်လျက်ရှိပြီး အရပ်သားမခွဲခြားပဲ တိုက်ခိုက်ခံရခြင်း၊ စိတ်ထင်သလို ဖမ်းဆီး၊ နှိပ်စက်ခံရခြင်းနှင့် အမျိုးမျိုးသော ဖိနှိပ်မှုများကို ခံကြရပါသည်။ ၂၀၁၈ ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်နေ့က (၂၀၁၉စက်တင်ဘာ ၂၁ တွင်ကုန်ဆုံးခဲ့သည့်) မြန်မာစစ်တပ်က တစ်ဘက်သတ် အပစ်ရပ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သော်လည်း စစ်တပ်၏ ချိုးဖောက်ကျူးလွန်မှုများ ဆက်လက် ဖြစ်ပွားနေခဲ့ပါသည်။ ဒေသအတွင်း အမျိုးမျိုးသော လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများ ရှိနေခြင်းကလည်း အရပ်သားများအတွက် ဒုက္ခမျိုးစုံ ပိုမိုခံစားရဖို့သာ ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ အရပ်သားများသည် ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ ပြန်ပေးဆွဲခံရခြင်း၊ အဓမ္မလုပ်အားပေးခိုင်းစေ ခံရခြင်း၊ အခွန်အကောက် ပေးရခြင်းနှင့် ငွေညှစ်ခံရခြင်းများကို ရင်ဆိုင်လာရသည်။ ထွက်ပြေးသူများအဖို့လည်း အန္တရာယ် ကင်းလှသည်မဟုတ်ပါ။ မြေမြုပ်မိုင်းနှင့် အခြားပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပစ္စည်းများကြောင့် သေကြေဒဏ်ရာ ရကြသည်။

၂၀၁၉ ဩဂုတ်လမှစပြီး မြန်မာစစ်တပ်နှင့် တိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့များအကြား တိုက်ပွဲများ ပိုမိုဖြစ်ပွားလာခြင်းကလည်း အခြေအနေကို ပို၍ စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်စေပါသည်။ စစ်ပွဲအတွင်း ပါဝင်နေသူ အားလုံးသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာမှုနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဥပဒေများကို လေးစားလိုက်နာရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ အရပ်သားများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ရေး၊ တိုက်ပွဲဖြစ်ရာ နေရာမှ ထွက်ပြေးသော သူများ အန္တရာယ်ကင်းစွာ ထွက်ခွာနိုင်ရေးနှင့် နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးရသူများ၊ တိုက်ပွဲဖြစ်ရာ ဒေသတွင် ပိတ်မိနေသူများ အတွက် လူသားချင်းစာနာသည့် အကူအညီများ ရောက်အောင်ပို့ပေးနိုင်ရေးတို့အတွက် ထိရောက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ထားရန် လိုပါသည်။

ထို့အပြင် နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာမှုနှင့်လူ့အခွင့်အရေးဥပဒေကို ချိုးဖောက်မှုများကို လွတ်လပ်စွာ စေ့စပ်ပြည့်စုံစွာနှင့် ဘက်လိုက်မှု ကင်းရှင်းစွာ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး တာဝန်ရှိသူများကို မည်သည့်ရာထူးအဆင့်အတန်းဖြစ်စေ၊ ပဋိပက္ခအတွင်း မည်သည့် ဘက်မှ ပါသည်ဖြစ်စေ အရေးယူသွားနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ လူသားအမြောက်အများအပေါ် ဆိုးဝါးစွာကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများ၊ စစ်ရာဇဝတ်မှုများ၊ လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်မှုများနှင့် စွပ်စွဲခံနေရသော မြန်မာစစ်တပ်က နိုင်ငံတဝန်းတွင် ဆိုးဝါးသော ချိုးဖောက်မှုများ ဆက်လက် ကျူးလွန်နေခြင်းမှာ စစ်တပ်၏ ချိုးဖောက်မှုများကို စနစ်တကျ ကျူးလွန်တတ်သော သဘာဝ၊ ချိုးဖောက်သူများ အပြစ်ပေး အရေးယူခံရခြင်း လုံးဝမရှိသလောက်ဖြစ်သည့် အနေအထားနှင့် စစ်တပ်အနေနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် ဆန္ဒ မရှိကြောင်းကို ပြသနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေတွင် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်း အထူးသဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ အနေနှင့် ယခုနောက်ဆုံး ကြားဝင်ပြီး ချိုးဖောက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး ကျူးလွန်သူများကို ဥပဒေကြောင်းအရစီရင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့အရေးကို နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်ခုံရုံးသို့

မတင်ပြခြင်းသည် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အနေနှင့်ဆိုးဝါးသောရာဇဝတ်မှုများအတွက် ကျူးလွန်သူ အပြစ်ရစေသော တာဝန်ကို လစ်လျူရှုခြင်း ဖြစ်ရုံသာမက ယင်းကဲ့သို့ ရာဇဝတ်မှုများ ဆက်လက်မဖြစ်ပွားအောင် တားဆီးရမည့်တာဝန်ကို ပျက်ကွက်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာစစ်တပ်သို့

- ပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားနေသောဒေသများနှင့် အပစ်ရပ်ထားသောဒေသများတွင် ပြုလုပ်လျှက်ရှိသော စစ်ဆင်ရေးများအတွင်း ကျူးလွန်သော လုပ်ရပ်များပါအဝင် နိုင်ငံတကာဥပဒေနှင့် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာသော ဥပဒေများအရ သတ်မှတ်ထားသော ရာဇဝတ်မှုများ ကျူးလွန်မှုအားလုံးကို ချက်ခြင်းရပ်ဆိုင်းရန်၊ နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာသော ဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတိအကျ လိုက်နာရန်
- နိုင်ငံတကာဥပဒေများအရ သတ်မှတ်ထားသော ရာဇဝတ်မှုများ နှင့် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ချိုးဖောက် ကျူးလွန်သူသည်ဟု သံသယရှိခဲ့ရသူ မည်သူကို မဆို ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင် တာဝန်များမှ ချက်ခြင်း ရုပ်သိမ်းရန်
- အရပ်သားများစုဝေးနေထိုင်နေသော နေရာများနှင့်အနီးတဝိုက်တွင်ရှိနေသော စစ်ရေးပစ်မှတ်များကို တိုင်ခိုက်ရာတွင် ဧရိယာအကျယ်အဝန်းကြီးမားစွာ ထိခိုက်နိုင်သည့် မော်တာများ၊ အမြောက်များကဲ့သို့ ပေါက်ကွဲစေသည့် လက်နက်ကြီးများ အသုံးပြုမှုကို ရပ်ဆိုင်းရန်
- ပျောက်ဆုံးသွားသူများ မည်သည့်နေရာတွင်ရှိနေသည်၊ ၎င်းတို့၏ ကံကြမ္မာမည်သို့ရှိသည်ကို မိသားစုဝင်များ နှင့် သက်ဆိုင်သူများအား ချက်ခြင်း အသိပေးရန်၊ ၎င်းတို့အား ပြန်လွှတ်ပေးရန် သို့မဟုတ်ပါက ရဲတပ်ဖွဲ့သို့ ချက်ခြင်းလွှဲပြောင်းပေးပြီး ၎င်းတို့အား ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားခြင်းကို အရပ်ဘက် တရားရုံးတွင် ဥပဒေကြောင်းအရ ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းခွင့်ပေးရန်
- အရပ်သားများအား အဓမ္မလုပ်အားပေး ခိုင်းစေမှုများကို ရပ်ဆိုင်းရန်။ အရပ်သားများအား အချိန်ပိုင်းဖြစ်စေ အဓမ္မခေါ်ဆောင် ခိုင်းစေသူ စစ်သားများ၊ သို့မဟုတ် တာဝန်ရှိသူ တပ်မှူးများကို မည်သည့် ရာထူး အဆင့်ဖြစ်ပါစေတာဝန်ယူ တာဝန်ခံစေပြီး အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်
- အရပ်သားများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ယူငင်ခိုးယူခြင်းတွင်ပါဝင်ပတ်သက်သည့် စစ်သားများကို မည်သည့်ရာထူးဖြစ်စေ အပြစ်ပေးရန်နှင့် ယင်းကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေချိုးဖောက်မှုများကိုကာကွယ်တားဆီးရန် ထိရောက်သော အရေးယူမှုများဆောင်ရွက်ရန်
- စစ်ပွဲကြောင့် နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးရသူများအပါအဝင် အကူအညီလိုအပ်နေသော အရပ်သားများအားလုံးထံသို့ ခွဲခြားမှုမရှိပဲ ကူညီကယ်ဆယ်ရေး ပစ္စည်းများ ရောက်ရှိ ရရှိရန် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ ဒေသအားလုံးသို့ လူမှုကူညီရေးအထောက်အပံ့များ အဆီးအတားမရှိ ချက်ခြင်း ရောက်ရှိအောင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရန်
- လူ့အခွင့်အရေးစောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းတင်သူများ၊ လွတ်လပ်သော လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများ၊ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ မီဒီယာများကို ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း ဒေသအားလုံးသို့ အပြည့်အဝ စဉ်ဆက်မပြတ် သွားလာခွင့်ပြုရန် နှင့်

- မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာလွတ်လပ်သောစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်အဖွဲ့ (IIMM) နှင့် အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ ပဋိပက္ခအတွင်း အဖွဲ့အားလုံးက ကျူးလွန်ခဲ့သည့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများအား စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်ရန်အတွက် ယင်းအဖွဲ့အား တစ်နိုင်လုံးသို့ အတားအဆီး မရှိ သွားရောက်ခွင့်ပြုရန်

မြန်မာ အစိုးရသို့

- နေရပ်မှထွက်ပြေးနေရသူများ အပါအဝင် အကူအညီလိုအပ်နေသူ အားလုံး၏ လိုအပ်ချက်များကို လေ့လာစောင့်ကြည့် အကဲဖြတ်နိုင်ရေးနှင့် ၎င်းတို့ထံသို့ အကူအညီများ ပေးပို့ရန်စေရန် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့များ၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ပြည်တွင်း လူသားချင်းစာနာကူညီပေးရေးအဖွဲ့များအား ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ နေရာအားလုံးသို့ အတားအဆီးမရှိ သွားရောက်နိုင်စေရန်အတွက် ချက်ခြင်းခွင့်ပြု လုပ်ဆောင်ပေးရန်
- အမိန့်ပေးစေခိုင်းနိုင်သူများနှင့် ရာထူးတာဝန်ကြီးကြီးမားမားရှိသူများ အပါအဝင် နိုင်ငံတကာဥပဒေကို ချိုးဖောက်ခြင်း၊ အခြားလူ့အခွင့်အရေးများကို ချိုးဖောက်ခြင်းများ ကျူးလွန်ရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိသည်ဟု သံသယရှိခံရသူများအား စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတကာ၏ ကြိုးပမ်းမှုများကို အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်
- ပျောက်ဆုံးနေသူများ မည်သည့်နေရာတွင်ရှိနေသည်၊ ၎င်းတို့၏ ကံကြမ္မာမည်သို့ရှိသည်ကို မိသားစုဝင်များ နှင့် သက်ဆိုင်သူများအား ချက်ခြင်း အသိပေးရန်၊ ၎င်းတို့အား ပြန်လွှတ်ပေးရန် သို့မဟုတ်ပါက ရဲတပ်ဖွဲ့သို့ ချက်ခြင်းလွှဲပြောင်းပေးပြီး ၎င်းတို့အား ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားခြင်းကို အရပ်ဘက် တရားရုံးတွင် ဥပဒေကြောင်းအရ ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းခွင့်ပေးရန်
- လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းနှင့် စုဝေးခြင်း အခွင့်အရေးများကို ငြိမ်းချမ်းစွာ အသုံးပြုခွင့်ရရှိမှုဖြင့် ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချခံရခြင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်ခွင့်များကို ရုပ်သိမ်းခံရခြင်းတို့ ခံနေရသူများအား ချက်ခြင်း ချွင်းချက်မရှိ ပြန်လွှတ်ပေးရန်နှင့် မိမိတို့၏ အခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးရုံမျှဖြင့် တရားစွဲဆိုအရေးယူ အကျဉ်းချခံရမည့် အခြေအနေနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသူများအပေါ် စွဲဆိုချက်များကို ပယ်ဖျက်ပေးရန်
- နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေ၊ စံနှုန်းများနှင့် ညီညွတ်မှုရှိစေရန် မတရားသင်းဥပဒေအပါအဝင် လူထု၏ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ သင်းပင်းဖွဲ့စည်းခွင့်၊ စုဝေးခွင့်များကို ဥပဒေနှင့် မညီပဲ ကန့်သတ်ထားသည့် ဥပဒေများအားလုံးကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်
- လူ့အခွင့်အရေး စောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းတင်သူများ၊ လွတ်လပ်သော စောင့်ကြည့်သူများနှင့် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမီဒီယာများကို ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း နေရာဒေသအားလုံးသို့ လွတ်လပ်စွာ စဉ်ဆက်မပြတ် သွားလာခွင့်ပြုရန်
- အိုင်စီစီ၏ ရောမပဋိညာဉ်ကိုလက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ၂၀၀၂ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ အိုင်စီစီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာရန်နှင့် အိုင်စီစီ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြည်တွင်းဥပဒေများအတွင်း ထည့်သွင်း သတ်မှတ်ရန်
- နိုင်ငံတကာလူမှုနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာသဘောတူညီချက်၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းနှင့် အခြားလူမဆန်သော၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကိုကျဆင်းစေသော ဆက်ဆံပုံ၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးပုံများကို ဆန့်ကျင်သော ကုလသမဂ္ဂသဘောတူညီချက်များအပါအဝင် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အဓိက နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက်များ၊ စာချုပ်များနှင့် ၎င်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်နေသော လိုက်နာရန် ကျင့်ထုံးများကို အချိန်ဆွဲခြင်း စည်းကမ်းချက်ထားခြင်းများ မလုပ်ပဲ အမြန်ဆုံး လက်မှတ်ရေးထိုး လိုက်နာရန်

- နိုင်ငံတကာဥပဒေများနှင့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုဆိုင်ရာ စွပ်စွဲချက်များအား မည်သူ၏ ကျူးလွန်မှုကိုမဆို စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ လွတ်လပ်သောစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်အဖွဲ့ (IIMM) အား နိုင်ငံအတွင်း နေရာအနှံ့သို့ အတားအဆီးမရှိ သွားလာခွင့်ပြုရန်နှင့် ယင်းအဖွဲ့များနှင့် အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်

KIA၊ SSA-မြောက်ပိုင်း၊ SSA-တောင်ပိုင်း၊ TNLA နှင့် အခြားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသို့

- နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာသော ဥပဒေများကို ချိုးဖောက်မှုများ၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများ အားလုံးကို ချက်ခြင်းရပ်ဆိုင်းရန်၊ နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာသော ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အတိအကျ လိုက်နာရန်
- အရပ်သားများကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်ခြင်းများကိုရပ်ဆိုင်းရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းထားသော အရပ်သားအားလုံးကို ချက်ချင်းပြန်လွှတ်ပေးရန်။ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှ ဆက်လက်ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသော အရပ်သား သို့မဟုတ် တပ်သား၊ မည်သူမဆိုတို့၏မိသားစုဝင်များကို အသိပေး အကြောင်းကြားရန်နှင့် သူတို့ကို မိသားစုဝင်များနှင့် ဆက်သွယ်ခွင့်ပြုရန်
- အရပ်သားများအား အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ ရပ်ဆိုင်းရန်
- တပ်ဖွဲ့များကို အရပ်သားများနေထိုင်နေသည့် နေရာများတွင် တပ်စွဲခြင်း၊ ယင်းနေရာများကို ဖြတ်သန်း၍ တပ်ရွှေ့ခြင်းများ ဖြစ်နိုင်သမျှ ရှောင်ရှားရန်
- နိုင်ငံတကာ လူသားခြင်းစာနာမှု ဥပဒေကို ချိုးဖောက်သူ၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက် ကျူးလွန်သူ ဟု သံသယရှိခံရသူများကို တပ်ဖွဲ့အတွင်းမှ ထုတ်ပယ်ရန်
- မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာလွတ်လပ်သောစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်အဖွဲ့ (IIMM) နှင့် အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ ပဋိပက္ခအတွင်း အဖွဲ့အားလုံးက ကျူးလွန်ခဲ့သည့် နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာမှုဥပဒေကို ချိုးဖောက်မှုများ၊ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများအား စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်ရန်အတွက် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ထိန်းချုပ်ထားသော သို့မဟုတ် လှုပ်ရှားနေသော ဒေသများသို့ လာရောက်ခွင့်ပြုရန်

ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီသို့

- မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ အခြေအနေများအား နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်မှုခုံရုံးသို့ တင်ပြရန်
- မြန်မာနိုင်ငံကို လက်နက်တင်ပို့ရောင်းချမှုအားလုံး ပိတ်ဆို့ရန်၊ လက်နက်၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်နှင့် အခြားစစ်ဘက်နှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာပစ္စည်းများ တိုက်ရိုက်သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်ရောင်းချခြင်း၊ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း၊ လက်နက်ပစ္စည်းများကို ကြားခံရယူစေခြင်း၊ စစ်ဘက်နှင့် လုံခြုံရေးဘက်ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းနှင့် သင်တန်းပေးခြင်း တို့ကိုတားမြစ်ခြင်းနှင့် ယင်းပိတ်ဆို့အရေးယူမှုကို ထိထိရောက်ရောက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စောင့်ကြည့်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု ချမှတ်ရန်
- ဆိုးဝါးသော ချိုးဖောက်ကျူးလွန်မှုများအတွက် တာဝန်ရှိသော အရာရှိကြီးများကို ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ ဆောင်ရွက်ရန်

- ၂၀၁၈ မေလ ၃၁ရက်နေ့က လုံခြုံရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက မြန်မာအာဏာပိုင်များထံသို့ ပေးပို့ခဲ့သောစာကို အဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်၍ မြန်မာအာဏာပိုင်များက ပေးထားသော စုံစမ်းစစ်ဆေးပါမည်ဟူသည့် ကတိကဝတ်များ၏ တိုးတက်မှုကို အမြန်ဆုံးအကဲဖြတ်ရန်၊ အစောဆုံးအချိန်တစ်ခုတွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့လာရောက်ခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုရန်
- မြန်မာနိုင်ငံ အခြေအနေများနှင့် ပတ်သက်၍ ပုံမှန် ပွင့်လင်းသည့် အစည်းအဝေးများ ကျင်းပ၍ လိုအပ်သလို ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ပြီး မြန်မာအာဏာပိုင်များအား ပြည်တွင်းတွင် လူသားချင်းစာနာသည့် အကူအညီများ ပေးအပ်မှုကို တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း မပြုပဲခွင့်ပြုရန်၊ လွတ်လပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်မှ စုံစမ်းစစ်ဆေးသူများအပါအဝင် ၎င်းတို့နှင့် အခြား လွတ်လပ်သောစုံစမ်းစစ်ဆေးသူများအား နိုင်ငံတွင်း အတားအဆီးမရှိ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ခွင့်ပြုရန်နှင့် ရာဇဝတ်မှုများအတွက် တာဝန်ရှိသူများအား အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ နိုင်ငံတကာ၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကို ထောက်ခံရန်အတွက် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော သတင်းစကားပေးရန်

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ လွတ်လပ်သောစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး လုပ်ငန်းစဉ်အဖွဲ့ (IMMM) သို့

- ဤအစီရင်ခံစာတွင်မှတ်တမ်းတင်ရှိထားသည်များအပါအဝင် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် ပါဝင်သူများအားလုံးကျူးလွန်သည့် ဆိုးဝါးသည့် နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်မှုများနှင့် နိုင်ငံတကာဥပဒေချိုးဖောက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ပြီး သက်သေအထောက်အထားများကို ထိန်းသိမ်းထားရန်
- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုခုံရုံး(ICC)နှင့် အနီးကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိနိုင်ငံတကာဥပဒေများအရ ရာဇဝတ်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် မည်သည့်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကိုမဆို

နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံးနှင့် အထူးအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မိတ်ဖက်များဖြစ်ကြသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၊ ဩစတြေးလျ၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယသို့

- လက်နက်များ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်များ နှင့် အခြားစစ်ဖက်ဆိုင်ရာ၊ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများကို တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်ထောက်ပံ့ခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း၊ ယင်းပစ္စည်းများကို ကြားခံအဖြစ် သယ်ပို့ပေးခြင်းများကို ချက်ခြင်းရပ်တန့်ရန်၊ စစ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးမှုများနှင့် ထောက်ပံ့ကူညီမှုများကို ရပ်ဆိုင်းရန်
- မိမိတို့ တတ်နိုင်သမျှ နှစ်နိုင်ငံချင်းဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံစုံဖြစ်စေ၊ ဒေသဆိုင်ရာဖြစ်စေတွေ့ဆုံမှုအားလုံးကို အသုံးပြုပြီး မြန်မာအာဏာပိုင်များအား နိုင်ငံတကာဥပဒေအရသတ်မှတ်ထားသော ရာဇဝတ်မှုများနှင့် အခြား လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ချက်ခြင်းရပ်တန့်ရန် နှင့် လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ကူညီရေး အေဂျင်စီများနှင့် လွတ်လပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးသူများအား ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသို့ သွားရောက်ခွင့်ပြုဖို့ တိုက်တွန်းရန်

- မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာလွတ်လပ်သောစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုလုပ်ငန်းစဉ် (IIMM) ကို ထောက်ခံရန်နှင့် ယင်းအဖွဲ့ ၎င်းတို့၏ တာဝန်များပြည့်ဝကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သောနိုင်ငံရေးအရ ထောက်ခံအားပေးခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာငွေများ လုံလောက်စွာရရှိစေရေး ကူညီပေးရန် နှင့်
- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အခြားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အသုံးပြု၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေအရ ရာဇဝတ်မှုမြောက်သော လုပ်ရပ်များ၊ စစ်ရာဇဝတ်မှုများ၊ လူ့အမြောက်အများအပေါ်ဆိုးဝါးစွာကျူးလွန်ခဲ့သည့် ရာဇဝတ်မှုကြီးများ ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု ယူဆနိုင်စရာ ရှိသူ မည်သူ့ကိုမဆို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်၊ လုံလောက်သော သက်သေအထောက်အထား ရှိသောအခြေအနေများတွင် ယင်းကျူးလွန်သူကို နိုင်ငံတကာစံချိန်စံနှုန်းများအရ မျှတသော၊ သေဒဏ်စီရင်မှုမပါဝင်သော တရားစွဲဆို အပြစ်ပေးရန်၊ ယင်းသို့ပြုလုပ်ရာတွင် သေဒဏ်စီရင်မှုပြုလုပ်နိုင်သော ဥပဒေရှိသည့် နေရာဌာနတစ်ခုခုသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း မပြုလုပ်ရန်

ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအဖွဲ့ (အာဆီယံ) သို့

- ဆိုးဝါးသော ရာဇဝတ်မှုများ သို့မဟုတ် ချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်ရှိသော မြန်မာထိပ်တန်းအရာရှိကြီးများ အားလုံးပါဝင်စေသော ပစ်မှတ်ထား ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကို တိုးချဲ့ ချမှတ်ရန်

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့သည်
လူ့အခွင့်အရေးအတွက် ကမ္ဘာတဝန်း
လှုပ်ရှားမှုကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်။
လူတစ်ဦးမတရားပြုကျင့်ခံရခြင်းသည်
လူတိုင်းကို ထိခိုက်စေခြင်းဖြစ်သည်။

CONTACT US

info@amnesty.org

+44 (0)20 7413 5500

JOIN THE CONVERSATION

www.facebook.com/AmnestyGlobal

@Amnesty